

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

Η ΠΡΟΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

Τοῦ κ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ Ι. ΑΓΑΠΗΤΙΔΗ

Καθηγητοῦ τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου

Ἡ τεχνικὴ πρόοδος, ἡ ὁποία τόσον συντελεεῖ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας καὶ τὴν ἀνοδὸν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν λαῶν, ἔχει ὠρισμένας δυσμενεῖς συνεπείας. Μία — αὐτὴ ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει σήμερον — εἶναι ἡ πρόκλησις ἀτυχημάτων καὶ ἀναπηριῶν. Αἱ μηχαναὶ ποὺ χρησιμοποιοῦμεν εἰς τὴν ἐργασίαν μας, τὰ σύγχρονα συγκοινωνιακὰ μέσα ποὺ μᾶς ἐξυπηρετοῦν, ἀκόμη καὶ πολλὰ εἶδη ποὺ κάμνουν τὴν ζωὴν μας ἀνετωτέραν, προκαλοῦν συχνὰ βλάβας εἰς τὴν σωματικὴν μας ἀκεραιότητα ἄλλοτε ἐπανορθωσίμους ἄλλοτε ἀνεπανορθώτους, αἱ ὁποῖαι πολλάκις μάλιστα ὁδηγοῦν εἰς τὸν θάνατον. Τὰ ἐργατικά, τὰ ἀγροτικά καὶ τὰ τροχαία, αἱ κύριαι κατηγορίαι τῶν ἀτυχημάτων, αὐξάνονται παραλλήλως πρὸς τὸν ρυθμὸν τῆς τεχνικῆς ἐξελίξεως.

Πέραν ὅμως τῶν ἀντικειμενικῶν αἰτίων τοῦ ἀτυχήματος, ὑφίστανται πλεῖστοι λόγοι, ὀφειλόμενοι εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν ἄνθρωπον. Ἡ ἄγνοια, ἡ ἀπερικοσφία, ἡ ἔλλειψις προσοχῆς, ἡ κακὴ χρῆσις τῶν τεχνικῶν μέσων, ἡ μὴ συστηματικὴ καταβολὴ τῆς προσπάθειας, ἡ ἐνέργεια ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν δυσμενῶν ὑποκειμενικῶν συνθηκῶν, ὡς ἡ μέθη καὶ ὁ πυρετός, εἶναι σπουδαῖαι αἰτίαι ἀτυχημάτων. Εἰς τοὺς ὑποκειμενικοὺς τούτους λόγους ἐν τῷ συνόλω των — θετικοὺς καὶ ἀρνητικοὺς — ὀφείλεται ἡ μεγίστη ἀναλογία τῶν ἀτυχημάτων σήμερον. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τεχνικὴ πρόοδος, ἐκτὸς τῆς δημιουργίας «κινδύνων», παρέχει καὶ μέσα ἐξουδετερώσεως αὐτῶν, προϊόντος τοῦ χρόνου μειοῦται τὸ ποσοστὸν τῶν ἀτυχημάτων ἐξ ἀντικειμενικῶν αἰτίων καὶ αὐξάνει ἀντιστοίχως τὸ ποσοστὸν τῶν ἀτυχημάτων ἐξ ὑποκειμενικῶν λόγων.

Οἱ ἀντίκτυποι τῶν ἀτυχημάτων εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν γενικώτερον εἶναι πολλοί. Πρωτεύουσιν ὅμως δύο : ὁ κοινωνικὸς καὶ ὁ οικονομικός, δηλαδή ἡ δυσμενὴς ἐπίδρασις εἰς τὴν ἀνθρωπίνην προσωπικότητα καὶ ἡ οἰκονομικὴ ζημία εἰς τὸ ἄτομον, τὴν οἰκογένειαν καὶ τὸ σύνολον. Αἱ οἰκονομικαὶ συνέπειαι ἐκδηλώνονται μὲ τὴν μείωσιν τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀτόμων καὶ μὲ τὴν πτώσιν τῆς στάθμης τῆς ζωῆς τῶν οἰκογενειῶν, αἱ ὁποῖαι ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὰ πρόσωπα ποὺ ἐπλήγησαν ἀπὸ τὸ ἀτύ-

χημα. Ἀπὸ γενικωτέρας σκοπιᾶς, ἡ ἐλάττωσις τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀτόμων αὐτῶν συνεπάγεται μείωσιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος τῶν χωρῶν. Ἡ ζημία γίνεται μεγαλυτέρα, ὅταν οἱ προσβαλλόμενοι ἀπὸ τὸ ἀτύχημα κατέχουν καιρίας θέσεις εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν οἰκονομίαν, ὁπότε ὁ δυσμενὴς ἀντίκτυπος εἶναι εὐρύτερος, ἀφοῦ ἐπηρεάζεται καὶ ἡ ἀπόδοσις τῶν ἄλλων ποῦ συνεργάζονται μὲ τοὺς παθόντας. Δὲν πρέπει ἀκόμη νὰ παρασιωπηθῇ καὶ ὁ ἐπιζήμιος διὰ τὴν οἰκονομίαν ψυχολογικὸς ἀντίκτυπος ποῦ προέρχεται ἀπὸ τὸ ἀτύχημα. Εἰς τοὺς συναδέλφους π.χ. τοῦ πληγέντος, εἶναι φυσικὸν νὰ διαμορφωθῇ μίᾳ ψυχολογικῇ κατάστασις φόβου καὶ ἀπογοητεύσεως μὲ ἀποτέλεσμα τὴν χαμηλοτέραν ἀπόδοσιν.

Γενικώτερον, ὁ ἐπικρεμᾶμενος κίνδυνος, ἐκδηλούμενος μὲ συνεχῶς περισσότερα ἀτυχήματα, καταβάλλει τὸ βουλευτικὸν στοιχεῖον ποῦ ἀποτελεῖ τὴν βασικὴν προϋπόθεσιν διὰ τὴν ὑψηλὴν ἀπόδοσιν. Τοιοῦτοτρόπως δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ ἀτύχημα, ἐκτὸς τῆς ἐλαττώσεως τῆς παραγωγῆς, προκαλεῖ καὶ πτώσιν τῆς παραγωγικότητος.

Πολὺ ἀξιέπαινος εἶναι βεβαίως ἡ προσπάθεια τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν ὀργανώσεων ποῦ μεριμνοῦν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα γεννῶνται περὶ τὸ ἀτύχημα. Τὰ ἐπιδόματα, αἱ ἀποζημιώσεις, αἱ συντάξεις, ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀναπροσαρμογὴ καὶ ἀποκατάστασις, ἡ ἐξέυρεσις ἐργασίας, ὅλα αὐτὰ εἶναι μέτρα, τὰ ὁποῖα ἀνακουφίζουν καὶ προστατεύουν τὰ μέλη τῆς κοινωνίας ποῦ ἐπληξε τὸ ἀτύχημα καὶ ἡ ἀναπηρία. Ἡ συμβολὴ των, ἐξ ἀπόψεως ἀνθρωπιστικῆς καὶ οἰκονομικῆς, εἶναι ἀξιόλογος καὶ δι' αὐτὸ πρέπει νὰ ἐνισχυθοῦν ὅσοι φροντίζουν σχετικῶς διὰ νὰ αὐξηθῇ ἡ ἀπόδοσις τῆς προσταθείας των.

Ἡ κατασταλτικὴ ὁμως αὐτὴ δρᾶσις δὲν ὀλιγοστεύει τὸν ἀριθμὸν ἢ τὴν βαρύτητα τῶν ἀτυχημάτων. Τὴν ἀποστολὴν αὐτὴν τὴν ἀναλαμβάνουν ἄλλαι ὀργανώσεις, οἱ εἰδικοί Ὄργανισμοὶ Προλήψεως Ἀτυχημάτων, οἱ ὁποῖοι ἐπιδιώκουν νὰ περισταλῇ ἡ κακοποιὸς δρᾶσις τῆς μάστιγος τοῦ ἀτυχήματος. Τοιοῦτοι Ὄργανισμοὶ ὑφίστανται σήμερον εἰς ὅλας τὰς πολιτισμένας χώρας μὲ γόνιμον δραστηριότητα καὶ μὲ ἐπιτυχῆ ἀποτελέσματα.

Προβαίνουν συστηματικῶς εἰς τὴν διαφώτισιν τοῦ κοινοῦ, κάμνουν ὑποδείξεις πρὸς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας, τὰς ὀργανώσεις, τὰς ἐπιχειρήσεις κλπ., ἀναπτύσσουν παντοειδῆ ἄλλην δρᾶσιν καὶ συντελοῦν σοβαρῶς εἰς τὴν μείωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀτυχημάτων. Τὸ κόστος τῆς λειτουργίας τῶν Ὄργανισμῶν αὐτῶν δικαίως θεωρεῖται παραγωγικόν. Αἱ δαπάναι, εἰς τὰς ὁποίας προβαίνουν συγκρινόμεναι πρὸς τὰ ἐπιτυγχανόμενα ἀποτελέσματα, εἶναι ἐκτάκτως ἀποδοτικά.

Δηλαδή, καὶ μόνον εἰς τὴν ξηρὰν οἰκονομικὴν πλευρὰν ἂν ἀποβλέψωμεν συμφέρει ἡ διάθεσις χρηματικῶν μέσων διὰ τὴν πρόληψιν τῶν ἀτυχημάτων. Ἡ ἄλλη ὁμως πλευρά, ἡ ἀνθρωπιστικὴ, ἡ ὁποία εἶναι πλέον ἀξιοπρόσεκτος, θὰ ἦτο ἄρκετὴ καὶ μόνη, ἔστω καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχε οἰκονομικὸν ὄφελος, διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὰς δαπάνας.

Εἰς τὰς περισσοτέρας χώρας αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι, οἱ κοινωνικοσφα-

λιστικοί οργανισμοί, αί ασφαλιστικάί επιχειρήσεις και διάφοροι ἄλλαι ὀργανώσεις, ἔχουν πλήρη ἀντίληψιν τῆς σημασίας τῆς προλήψεως τῶν ἀτυχημάτων και συνεισφέρουν προθύμως και γενναίως εἰς τὴν σταυροφορίαν κατὰ τῆς συγχρόνου αὐτῆς μάστιγος. Χρηματικάί ἐπιχορηγήσεις, ἄμεσοι και ἔμμεσοι ἐνισχύσεις, ἠθικὴ συμπαράστασις εἶναι τὰ συνήθη μέσα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐκδηλώνεται τὸ ἐνδιαφέρον.

Αἱ ἀναφερθεῖσαι ὑπηρεσίαι και ὀργανώσεις ἔχουν συναίσθησιν τῆς ἀποστολῆς των και γνωρίζουν ὅτι συμμετοχὴ εἰς τὰς δαπάνας τὰς κατευθυνόμενας εἰς τὴν πρόληψιν, ἔχει εὐμενῆ ἀποτελέσματα ἐπ' αὐτῶν, ἀφοῦ μειοῦνται ἐν συνεχείᾳ τὰ ἐξοδα διὰ βοθητήματα, ἀποζημιώσεις κλπ.

Ἡ χώρα μας, βαδίζουσα μὲ ἱκανοποιητικὸν ρυθμὸν πρὸς τὴν τεχνικὴν και τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν, βραδυπορεῖ εἰς τὸν τομέα τῆς προληπτικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν δυσμενῶν ἐπακολούθων τῆς ἐξελισσομένης τεχνικῆς. Μολονότι δὲ ἔχομεν ταχύτατον ρυθμὸν αὐξήσεως τῶν ἀτυχημάτων, ἐργατικῶν, ὀδικῶν, κλπ., μὴ δικαιολογούμενον ἐκ τῆς πορείας τῆς τεχνικῆς μας προόδου και τῆς στάθμης τῆς βιομηχανικῆς και τῆς συγκοινωνιακῆς μας ἀναπτύξεως, ἐλάχιστα ἐπράξαμεν εἰς τὸν τομέα τῆς προλήψεως τῶν ἀτυχημάτων. Ὁ Ὄργανισμὸς Προλήψεως Ἀτυχημάτων πού λειτουργεῖ γονίμως ἀπὸ τὸ 1957 ἐπιθυμεῖ νὰ ὑποκινήσῃ ἀφ' ἐνὸς τὸ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς προλήψεως και νὰ διαφωτίσῃ ἀφ' ἑτέρου τὸ κοινὸν και δὴ τὰ περισσότερα ἀπειλούμενα ἀπὸ τὸ ἀτύχημα μέλη τῆς κοινωνίας ἐπὶ τῶν μεθόδων τῆς προλήψεως.

Ἡ καθιέρωσις τῆς Ἑβδομάδος Προλήψεως τῶν Ἀτυχημάτων, ὡς διεθνοῦς θεσμοῦ, ἀποβλέπει εἰς διαφώτισιν τοῦ κοινοῦ ἐπὶ τῶν αἰτίων και τῶν συνεπειῶν τῶν πάσης φύσεως ἀτυχημάτων, ὡς και τὴν ἐνημέρωσιν του ἐπὶ τῶν μεθόδων προλήψεως αὐτῶν. Εἰς τὴν χώραν μας, ἡ εἰσαγωγή τοῦ θεσμοῦ ὀφείλεται εἰς τὸν Ὄργανισμὸν Προλήψεως Ἀτυχημάτων, ὅστις μὲ τὴν ἐν γένει δρᾶσιν του και μὲ τὰς διαφόρους ἐκδηλώσεις πού ὀργανώνει κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἑβδομάδα συντελεῖ εἰς συνειδητοποίησιν και τοῦ κινδύνου τοῦ ἀτυχήματος και τῶν δυνατοτήτων ἀποφυγῆς του. Ἡ διαφωτιστικὴ σταυροφορία τοῦ Ὄργανισμοῦ δὲν περιορίζεται εἰς τοὺς ἀπειλουμένους ἐκ τοῦ κινδύνου τοῦ ἀτυχήματος. Ἐπεκτείνεται και πρὸς ἐκεῖνους, οἱ ὁποῖοι, καταλλήλως δρῶντες, εἶναι εἰς θέσιν νὰ περιορίσουν τὰ αἷτια, εἴτε οὔτοι εἶναι φορεῖς ἐξουσίας εἴτε οὔτοι εἶναι ἐπὶ κεφαλῆς διαφόρων μονάδων.

Ἄς εὐχηθῶμεν, ὅτι τὸ ἔργον του θὰ τύχῃ τῆς ἐνισχύσεως τῶν ἄρμοδιων παρχόντων και θὰ δώσῃ τοὺς προσδοκωμένους καρποὺς πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος και τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.